KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 8. rujna 2010.

Dragocjeni doprinos ena duhovnom rastu crkvenih zajednici

Draga braćo i sestre,

Danas bih htio nastaviti razmišljanje o s. Hildegardi iz Bingena, vanoj srednjovjekovnoj eni, koja se isticala po duhovnoj mudrosti i svetosti ivota. Hildelgardina mistična viđenja bila su nalik onima što su ih imali starozavjetni proroci: ona se izraavala pomoću kulturnih i religijskih kategorija svoga vremena, tumačila je u Bojem svjetlu Sveto pismo primjenjujući ga na razne ivotne situacije. Tako su se svi oni koji su je slušali osjetili potaknutima provoditi u djelo dosljedan i zauzet kršćanski ivot. U pismu svetom Bernardu, rajnska mističarka priznaje: "Viđenje zahvaća čitavo moje biće: ne vidim tjelesnim očima, već mi se u duhu otkrivaju misteriji… Poznajem duboko značenje onoga što je izloeno u psaltiru, evanđeljima i drugim knjigama, koje mi se pokazuju u viđenju. Ono gori poput plamena u mojim grudima i mojoj duši i uči me duboko shvatiti tekst" (Epistolarium pars prima I-XC: CCCM 91).

Mistična viđenja koja je imala Hildegarda bogata su teološkim sadrajima. Odnose se na glavne događaje povijesti spasenja i koriste u prvom redu pjesnički i simbolički govor. Tako, na primjer, u svojem najpoznatijem djelu, naslovljenom Scivias, to jest "Upoznaj putove Gospodnje", ona saima u trideset i pet viđenja događaje iz povijesti spasenja, od stvaranja svijeta pa do svršetka vremena. Sa crtama karakterističnim za enski senzibilitet, Hildegarda, upravo u središnjem dijelu svoga djela, razlae temu mistične enidbe između Boga i ljudskog roda ostvarenog u utjelovljenju. Na drvu kria se sklapa enidbeni savez Sina Bojega sa Crkvom, njegovom zaručnicom, koja je

puna milosti i koja je postala sposobna podariti Bogu novu djecu, u ljubavi Duha Svetoga (usp. Visio tertia: PL 197, 453c).
Već iz tih kratkih natuknica vidimo kako i ene mogu dati osobiti doprinos teologiji, jer su kadre govoriti o Bogu i otajstvima vjere sebi svojstvenom umnošću i osjetljivošću. Potičem zato sve one koje vrše tu slubu da je ostvaruju s dubokim crkvenim duhom, hraneći svoje razmišljanje molitvom i promatrajući veliko, još uvijek dijelom neistraeno, bogatstvo srednjovjekovne mistične tradicije, prije svega ono koje predstavljaju svijetli primjeri, kao što je to upravo Hildegarda iz Bingena.

Rajnska mističarka je autorica i drugih spisa, od kojih su dva osobito vana jer nam prenose, baš kao i Scivias, njezina mistična viđenja: to su Liber vitae meritorum (Knjiga ivotnih zaslugâ) i Liber divinorum operum (Knjiga Bojih djelâ), nazvano također De operatione Dei. U prvoj knjizi je opisano jedno jedino i upečatljivo viđenje Boga koji oivljava svijet svojom snagom i svojim svjetlom. Hildegarda ističe duboki odnos između čovjeka i Boga i podsjeća nas da sav stvoreni svijet, čiji je čovjek vrhunac, prima ivot od Presvetog Trojstva. Spis je usredotočen na odnos između krepostî i porokâ: čovjek se mora svakoga dana suočavati sa izazovima porokâ, koji ga udaljavaju od Boga i kreposti, koji mu pomau pribliiti se Bogu. U njemu se čovjeka poziva da se udalji od zla kako bi slavio Boga i kako bi, nakon kreposnog ivljenja, ivio ivotom "punim radosti". U drugom djelu, koje mnogi smatraju njegovih remek-djelom, nastavlja opisivati stvaranje u njegovu odnosu s Bogom i središnje mjesto čovjeka, pokazujući snani kristocentrizam biblijsko-patrističkog obiljeja. Svetica, koja predstavlja pet viđenja nadahnutih na Proslovu Evanđelja svetog Ivana, prenosi riječi koje Sin upućuje Ocu: "Sve djelo koje si htio i koje si mi povjerio, ja sam uspješno priveo kraju, i evo sada sam u tebi i ti u meni i mi smo jedno" (Pars III, Visio X: PL 197, 1025a).

U drugim spisima, na kraju, Hildegarda pokazuje mnogostranost interesa i kulturnu ivost enskih samostana u Srednjem vijeku, što je u opreci s predrasudama koje se još uvijek gaje o tome dobu. Hildegarda je zaokupljena medicinom i prirodnim znanostima, kao i glazbom, budući da je bila obdarena umjetničkim talentom. Sastavila je također himne, antifone i pjesme, sabrane pod naslovom Symphonia Harmoniae Caelestium Revelationum (Simfonija sklada nebeskih objavâ), koje su rado izvođene u njezinim samostanima, šireći ozračje vedrine i radosti i koje su stigli i do nas. Za nju, čitavi stvoreni svijet je simfonija Duha Svetoga, koji je sam u sebi radost i veselje.

Popularnost kojom je Hildegarda bila okruena poticala je mnoge ljude da joj se obrate za savjet i pomoć. Zbog toga raspolaemo mnogim njezinim pismima. Njoj su se obraćale enske i muške redovničke zajednice, biskupi i opati. Mnogi odgovori vrijede i za nas. Na primjer, jednoj enskoj redovničkoj zajednici Hildegarda ovako piše: "Duhovni se ivot mora vrlo pomno njegovati. Na početku uloeni napor daje gorčinu. Jer zahtijeva odricanje od hirovitosti, tjelesnih uitaka i drugih sličnih stvari. Ali ako se očara svetošću, sveta će duša sam prezir svijeta smatrati nečim slatkim i ljupkim. Treba stoga mudro paziti da duša ne uvene" (E. GRONAU, Hildegard. Vita di una donna profetica alle origini dell'età moderna, Milano 1996., str. 402). A kada je car Fridrik Barbarossa izazvao crkveni raskol suprotstavivši čak trojicu antipapa legitimnom Aleksandru III., Hildegarda, nadahnuta svojim viđenjima, nije se ustručavala podsjetiti ga da će i on, car, biti podvrgnut Bojem

sudu. Smionošću koja karakterizira svakog proroka, ona je napisala caru ove riječi od Boga: "Jao, jao tome zlu što ga provode bezbonici koji me preziru! Počuj, kralju, ako eliš ivjeti! U protivnom će te moj mač probosti!" (isto, str. 412).

Duhovnim autoritetom kojim je bila urešena, posljednjih godina ivota Hildegarda se zaputila na putovanje, usprkos poodmakloj dobi i nepovoljnim uvjetima za putovanje, kako bi govorila ljudima o Bogu. Svi su je rado slušali, pa i onda kada bi govorila oštrim i strogim tonom: smatrali su je glasnicom koju je Bog poslao. Podsjećala je prije svega redovničke zajednice i kler da ive u skladu s vlastitim pozivom. Hildegarda se na osobit način borila protiv pokreta njemačkih katara. Oni – cátari što doslovno znači "čisti" - zastupali su radikalnu reformu Crkve, poglavito se boreći protiv zloporaba koje je činio kler. Ona ih je estoko prekoravala da ele izobličiti samu narav Crkve, podsjećajući ih da se prava obnova crkvene zajednice ne postie toliko promjenom struktura, koliko iskrenim duhom pokore i zauzetim hodom obraćenja. To je poruka koju ne bismo smjeli nikada zaboraviti. Zazivajmo uvijek Duha Svetoga, da pobudi u Crkvi svete i hrabre ene, poput svete Hildegarde iz Bingena, da, valorizirajući darove primljene od Boga, daju svoj dragocjeni i osebujni doprinos za duhovni rast naših zajednica!

Papin pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom:

Od srca pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a na poseban način prvu generaciju maturanata i nastavnike katoličkih gimnazija iz Poege i Virovitice, predvođene njihovim biskupom monsinjorom Antunom Škvorčevićem! Dragi prijatelji, sazrijevanje podrazumijeva i duhovni rast. Hodočašće u Rim neka vam pomogne rasti u vjeri kako biste, ljubeći blinje, svjedočili kršćansku nadu. Hvaljen Isus i Marija!

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana